

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

СИЛАБУС

ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У ЗЗСО»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Географія
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2021

Назва курсу	«Методика навчання фінансової грамотності у ЗЗСО»
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Географія
Викладачі курсу	Шароді Юлія Василівна
Профайл викладачів	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=915 https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	yuliia.sharodi@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/user/profile.php?id=234
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	Денна форма – 4 кредитів ЄКТС / 120 годин
Обсяг курсу	Денна форма: 2 години – аудиторні заняття (36 години лекційні, 24 годин семінарські заняття); 60 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Комбінована Проведення лекцій, семінарських занять, консультацій, іспитів тощо.
Анотація до курсу	«Методика навчання фінансової грамотності у ЗЗСО». У зв'язку з глобалізацією, фінансові ринки у світі стають все більш складними; з'являються нові фінансові продукти та послуги. Як наслідок, люди часто не підготовлені до вирішення сучасних фінансових завдань. Актуальність питань низького рівня фінансової грамотності населення особливо зросла в останні десятиліття, коли значно загострилися проблеми непосильного особистого боргового навантаження, відсутності заощаджень, нездатності вживати ефективних заходів, спрямованих на захист власного добробуту тощо.
Ключові слова	Методика навчання, фінансова грамотність, урок, загальноосвітні навчальні заклади

Мета та цілі курсу

Мета: викладання навчальної дисципліни «**Методика навчання фінансової грамотності у ЗЗСО**».

Пріоритетним стає формування знань про фінанси у повсякденному житті родини, місцевої громади, українського суспільства та розвиток ключових підприємницьких та фінансових компетентностей. Розвиток фінансової та економічної грамотності, дотримання правових норм у фінансовому житті, правильне фінансове планування – це ключ до досягнення фінансової безпеки.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, компетентності (ЗК) усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК 12. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 5. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення

письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).

ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК 5. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.

ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.

ПК 7. Здатність реалізовувати красзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

<p>Пререквізити курсу</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів освітньої програми «Географія»:</p> <p>ОК 1.5 Вища математика з основами математичної статистики ОК 1.11 Психологія (вікова психологія) ОК 1.12 Педагогіка з основами педмайстерності ОК 2.11 Основи суспільної географії ОК 2.12 Регіональна економічна і соціальна географія ОК 2.17 Методика викладання географії в закладах загальної середньої освіти ОК 2.19 Сучасні інформаційні технології в професійній діяльності вчителя географії ОК 2.25 Виробнича практика з позакласної і позашкільної роботи вчителя географії</p>
----------------------------------	---

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оперувати базовими поняттями; - організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками; - керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами; - добирати міжпредметні зв'язки курсів географії; - користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі; - керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами; - пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії; - застосовувати сучасні освітні технології; - формувати відповідальне ставлення учнів до природи; 	<p>РН 5, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 17, 18, 23, 24</p>
	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст і завдання, основні терміни курсу, його значення; - особливості навчання різнорідних груп учнів, психологію; - основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії; - реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання географії; 	<p>РН 1, 2, 3, 4, 13,22</p>
<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Лекції, семінарські заняття, усне опитування, тестові завдання, модульні письмові контрольні роботи тощо. Дидактичні матеріали: підручники з дисципліни в електронній формі, матеріали презентацій до лекцій, пакети завдань для модульного та підсумкового контролю, стратегічні звіти, а також матеріали лектора до дисципліни в системі віртуального навчання «Moodle» та за потреби відправлення на особисті пошти студентів.</p>	
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Технічні засоби: мультимедійна забезпечення, інтернет ресурси з доступом під час лекцій.</p>	

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p style="text-align: center;">Критерії оцінювання модульної контрольної роботи</p> <p>До модульного контролю допускаються студенти, які при поточному контролі набрали не менше 10 балів (тобто 25% від максимальної оцінки поточного контролю).</p> <p>Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни проводиться двічі на семестр, згідно розкладу модульних контролів визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за практичні роботи та самостійну роботу. Структура модульної контрольної роботи № 1 – це 8 тестових завдань та 2 теоретичні запитання, які дають можливість оцінити навчальні досягнення студента. Кожна правильна відповідь тесту оцінюється у 2 бали, неправильна – 0 балів (разом 16 балів). Якісне виконання теоретичного запитання оцінюється у 12 балів (разом 24 бали). Максимальна кількість балів одержаних під час контрольної роботи становить 40. Виконання модульної контрольної роботи № 2 передбачає таку ж структуру написання та оцінювання як і модульної контрольної № 1. Причому враховується повнота викладу матеріалу, його логічна послідовність, структурність, акуратність оформлення роботи, тощо.</p> <p>Студент, який не з'явився на модульну контрольну роботу (з поважних причин, підтверджених документально) має право повторно пройти контроль. Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п.5), проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються. Під час другого модульного підсумкового контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то іспит може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі, якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає іспит за всією програмою навчальної дисципліни.</p> <p style="text-align: center;">Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю</p> <p>Результат підсумкового семестрового контролю за 100-бальною шкалою викладач оголошує студентам на останньому семінарському занятті. Він включає бали отримані при поточному, проміжному та модульному контролі. Студент може покращити позитивну підсумкову оцінку складаючи усний екзамен за програмою дисципліни або йому виставляються підсумкова семестрова оцінка у екзаменаційну відомість та залікову книжку за його бажанням.</p> <p>Залік проводиться у формі усного опитування з метою з'ясування рівня знань студентів, які виявили бажання покращити підсумкову семестрову оцінку, яку отримано за накопичувальною кредитно-бальною системою, однак не менше 60 балів. Обов'язково складають екзамен студенти, які мають підсумкову семестрову оцінку від 35 до 59 балів (FX), а студенти, які отримали нижче 35 балів не мають права складати екзамен з можливістю повторного вивчення дисципліни.</p> <p>Критерії оцінювання підсумкового контролю доводяться до відома студентів на першому занятті.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p style="text-align: center;">Залік у формі усної перевірки знань.</p>

Зміст курсу	Тема 1. «Фінансова абетка» Тема 2. «Фінансова арифметика» Тема 3. «Фінансова поведінка» Тема 4. «Родинні фінанси» Тема 5. «Фінансово-грамотний споживач» Тема 6. «Фінансова культура» Тема 7. «Прикладні фінанси» Тема 8. «Економіка & Фінанси» Тема 9. «Фінанси. Що? Чому? Як?»
Література для вивчення дисципліни	1. Добрава Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с. 2. Остапчук А. Д. Організація підприємницької діяльності у фірмі: навч. посібник / Остапчук А. Д., Збарська А. В. [за ред. професора В. К. Збарського.] – К.: КиМУ, 2015. – 273 с. 3. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт.кол.; – К., 2019. – 272 с.
Інформаційні ресурси	1. 1. Пояснювальна записка до програми "Фінансова грамотність". - https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/fingram/4Financial%20Literacy%20Course%20structure_program%20105%20hours.pdf 2. 2. Робочий зошит для учня "Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?". - https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/fingram/2Financial_Literacy_Workbook_Aug2019.pdf
Питання для підсумкового контролю	1. Викладання фінансової грамотності у 2 класі. Її особливості. 2. Викладання фінансової грамотності у 3 класі. Її особливості. 3. Викладання фінансової грамотності у 4 класі. Її особливості. 4. Викладання фінансової грамотності у 5 класі. Її особливості. 5. Викладання фінансової грамотності у 6 класі. Її особливості. 6. Викладання фінансової грамотності у 7 класі. Її особливості. 7. Викладання фінансової грамотності у 8 класі. Її особливості. 8. Викладання фінансової грамотності у 9 класі. Її особливості. 9. Викладання фінансової грамотності у 10-11 класі. Її особливості.

